

la milana

Educació primària

Nom: Curs:

Col·legi:

Descripció

La milana (*Milvus milvus*) és un auccell rapinyaire de mida mitjana, d'uns 60 cm de longitud, uns 180 cm d'envergadura i un pes entre 750 i 1.600 g. Les femelles solen ser un poc més grosses que els mascles. La coloració general del cos és rogenca, el cap i el coll és grisenc i davall les ales destaquen dues taques blanques a "les mans". Un dels trets que la fan inconfusible però, és la coa, essent l'únic rapinyaire de les nostres illes que la té forçada. Els adults presenten un plomatge més fosc que els joves, i el cap és més clar. Els ulls dels joves són més terrosos i van tornant clars amb el temps, igual que el bec, que passa de negre a groc amb els anys. Com tots els rapinyaires tenen un bec corbat i unes ungles esmolades, que fan servir per capturar les seves preses.

Es pot diferenciar de la milana negra, una espècie semblant, perquè com diu el seu nom aquesta és més obscura, d'aspecte menys estilitzat i amb la coa menys forçada. La milana negra a més, no fa niu a les Balears, encara que es pot observar gairebé tot l'any.

No disposa de la força del voltor o la velocitat del falcó, però això ho ha resolt de manera eficaç. La milana és un planejador amb qualitats extraordinàries, vol

pausat i alhora falaguer, gran capacitat per maniobrar amb la coa i excel·lent tècnica alar per aprofitar els corrents d'aire sense esforç.

Aquest vol té dos grans avantatges: és molt rendible energèticament i permet explorar espais oberts amb gran precisió a la recerca d'aliment.

Distribució i població

La seva àrea de distribució mundial és molt reduïda: diverses parts d'Europa, petits indrets al nord d'Àfrica i algunes illes atlàntiques. Alemanya, França i Espanya conserven el 90% de les milanes del món! A les illes mediterrànies és on més ha disminuït. És a un pas de l'extinció a Sardenya, Sicília, Mallorca i Menorca, i a les illes Canàries ja es va extingir. A l'estat espanyol s'ha esvaït de molts llocs i es pensa que en 20 anys s'ha perdut prop de la meitat de la població. A Menorca hi havia 135 parelles el 1987 mentre que ara sols n'hi ha una dotzena.

A Mallorca era una espècie comuna i estesa, ben coneguda per la pagesia fins fa algunes dècades. Actualment queden a Mallorca unes 20 parelles reproductores, essent una de les espècies més amenaçades de la nostra fauna.

Hàbitat

La milana necessita pinars tranquils per criar i descansar, i espais oberts per trobar aliment. A Mallorca està íntimament lligada a les tanques d'ametllers, garrovers, oliveres i zones de pastura d'ovelles i altre bestiar, i garrigues no gaire espesses.

És un auccell ben adaptat a la diversitat del paisatge mediterrani, amb conreus mesclats de cereals i arbres, pastures i taques boscoses de pinars, alzinars i garrigues. No té gaire por de la gent i fins i tot pot anar darrera tractors que llauren, cercant animalons i insectes. Evita les àrees de costa i les zones molt urbanes.

Costums

La població de les Illes Balears és sedentària, i això vol dir que generalment no abandonen mai les illes. Tot i així alguns exemplars joves de Mallorca s'han observat a Menorca i també al contrari, encara que totes solen tornar a l'illa on van néixer. Durant les migracions de primavera i tardor algunes milanes del nord d'Europa (que no són sedentàries com les nostres) passen sobre les illes en el seu viatge cap a Àfrica.

Alimentació

Els rapinyaires tenen molt bona vista i la milana no és una excepció. Cada dia les milanes surten a cercar petits animalons, ratolins, rates, aucells, insectes grossos, etc. La milana és, juntament amb els voltors i el corb, un dels pocs aucells carronyaires (capaços de menjar animals morts) de Mallorca. És per tant una gran netejadora del camp, generant un gran benefici per a altres espècies inclòs l'Homo sapiens!. La milana no és una gran caçadora, però aprofita molt bé les seves armes, gran capacitat de planeig, bona vista, adaptació a l'aliment disponible. Freqüenta molt els femers de residus i els carnatges, que són llocs on els pagesos deixen animals domèstics morts o les seves restes.

Nidificació

Les milanes arriben a l'edat adulta als dos o tres anys d'edat. Al febrer comencen a fer vols acrobàtics prop a les zones de cria, i a principis de març construeixen o reformen el niu. El fan sobre un pi, i hi posen branquetes, llana, pèl de cabra, pedaços, etc. Les parelles normalment són estables i habitualment empren el mateix niu any rere any. Solen pondre d'un a tres ous, i coven més temps les femelles mentre els mascles cacen i duen menjar al niu. Als trenta-un dies neixen els polls, que al principi la femella protegeix amb el seu cos del fred, la calor i altres animals, però aviat es fan grossos i ja poden estar sols. S'estan al niu devers 50 dies, quan comencen a fer pràctiques de vol. Després de 3 o 4 setmanes de vols entorn del niu arriba el moment de ser independents, l'etapa més delicada en la vida d'una milana.

Perills

La milana pot viure fins a 20 anys, encara que l'individu de més edat que coneixem a Mallorca només ha arribat als 10. Per arribar a aquesta edat han de superar grans perills dia a dia. Vegem quins problemes tenen:

Verí

És la seva principal causa de mortalitat. Els darrers 10 anys, 3 de cada 4 milanes varen morir per aquesta causa! La utilització de verí al camp és il·legal, i algunes persones ho fan per eliminar moixos, marts, genetes, cans o altres animals que per alguna causa els molesten. La milana (experta en localitzar animalons morts o restes) troba aviat el verí, se'l menja i mor.

Persecució directa

Les milanes com tots els rapinyaires estan protegits, però sempre hi ha persones inconscients que poden disparar contra elles o posar-li trapes, que és el que es coneix com a caça il·legal o furtiva. Tot i que afortunadament estan minvant, aquestes pràctiques encara es donen avui en dia.

Destrucció de l'hàbitat.

Les talses incontrolades d'arbres a pinars amb nius de milana poden ser un problema, igual que els incendis, la construcció de carreteres, camins nous i cases al camp, ja que tot plegat es va menjant el territori que necessiten la milana i altres espècies. L'abandonament del camp fa que els espais de conreu, tan valuosos per a la recerca d'aliment per part de les milanes, es vagin perdent.

Esteses elèctriques

Les milanes utilitzen posadors elevats per descansar o menjar, i per això a vegades fan servir torres de corrent elèctrica. Algunes d'aquestes torres tenen un disseny perillós i poden electrocutar i matar els aucells que s'aturin a sobre. També el cablejat pot ser una trampa els dies de vent o boira, i les milanes i altres aucells poden impactar amb els fils.

Dipòsits d'aigua

Les milanes necessiten beure aigua a l'estiu, i a vegades poden morir ofegades a safaretjos i dipòsits si cauen a dins i no poden sortir.

Què feim per la conservació de la milana?

Des de fa alguns anys la Conselleria de Medi Ambient i el GOB, amb la col·laboració d'altres entitats, treballen per evitar l'extinció de la milana a Mallorca. Les accions fonamentals que es duen a terme són:

- Localització i recompte de la població
- Marcatge i radioseguiment d'exemplars
- Localització de milanes enverinades o electrocutades
- Lluita contra l'ús de verí
- Correcció de torres elèctriques perilloses per a la milana
- Aport suplementari d'aliment en determinats llocs
- Edició i distribució de material informatiu

- Realització de xerrades a escolars i altres sectors socials
- Reunions amb col·lectius relacionats amb la milana i el seu hàbitat

Com pots col·laborar TU en la seva conservació?

Si volem que la milana segueixi volant pel cel de Mallorca i torni a ser tan comuna com fou un temps, cal actuar abans que sigui massa tard. Si vols col·laborar en aquesta tasca pots fer-ho:

- Essent respectuós amb el patrimoni natural i rural: no molestar la fauna ni alterar la vegetació, no deixar fems ni fer massa renou.
- Aportant informació sobre observacions de milana. Apunta data, hora, lloc i comportament, i envia un missatge a info@gobmallorca.com
- Informant-nos d'activitats concretes que afectin negativament la conservació de la milana (caça furtiva, col·locació de verins, tals de boscos, obertura de camins, esteses elèctriques conflictives, etc.)
- Telefonant als agents de Medi Ambient (971176900) o al COFIB (971 144107) si trobes un animal mort o ferit, o sospites de l'ús il·legal de verí.
- Ajudant a divulgar entre els teus familiars i coneguts la necessitat de protegir adequadament la milana i els espais naturals i rurals on viu.
- Consumir productes locals, assegura el manteniment dels espais rurals de les nostres illes, i això beneficia directament les milanes.

Visita
www.gobmallorca.com/milana

Què has après de les milanes?

1. Apunta les parts d'una milana i completa el requadre perquè cada part de la milana quedi junt a la funció que compleix.

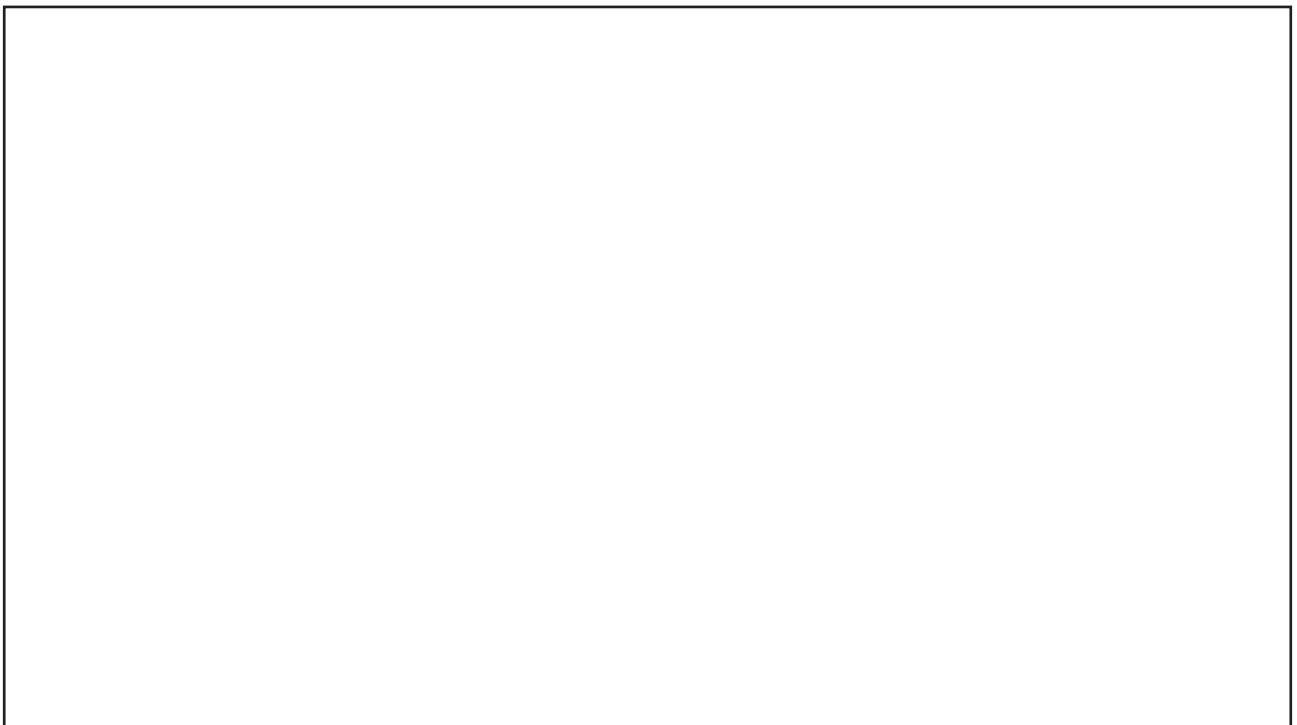
Nom:
Funció:

Nom:
Funció:

Nom:
Funció:

Nom:
Funció:

2. Dibuixa la cadena alimentària de la milana (amb un mínim de quatre protagonistes).

Juga amb la milana

3. Completa el grafitograma amb les respostes a les següents preguntes:

Quin mes de l'any comencen a fer el niu les milanes?

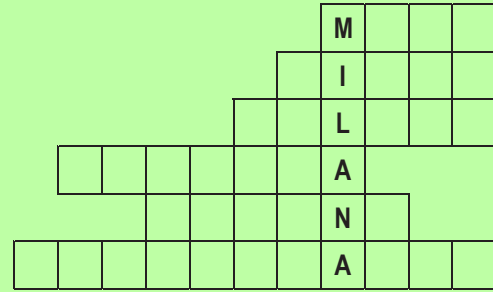
Quin hàbitat cerquen les milanes per poder criar?

Aquest és un altre carronyaire que tenim a Mallorca

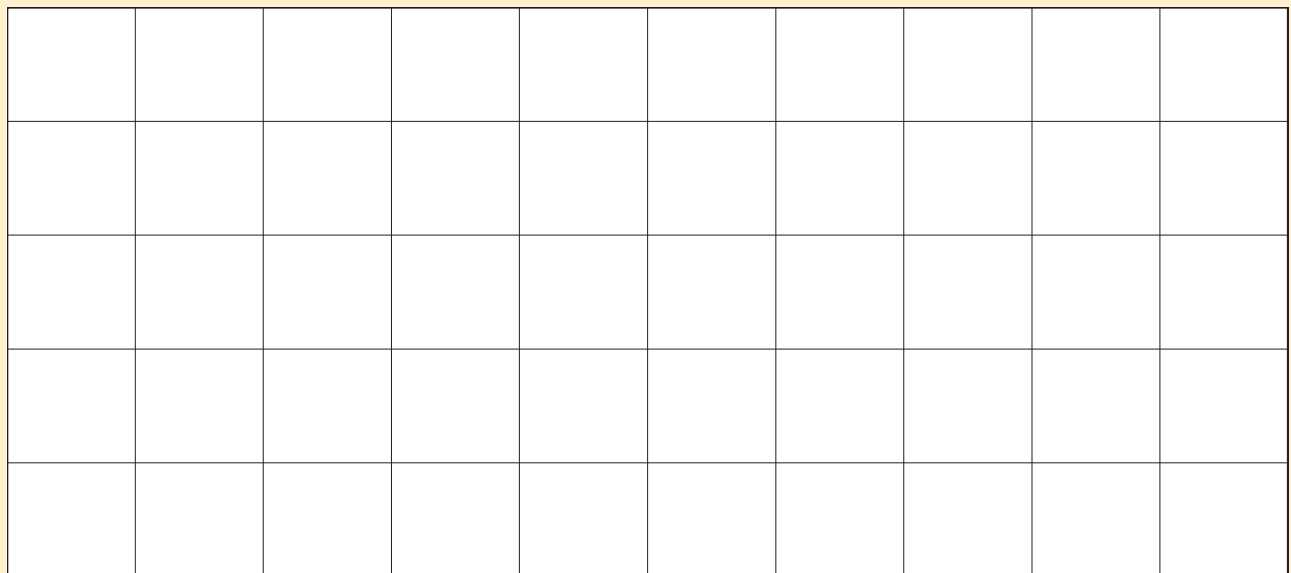
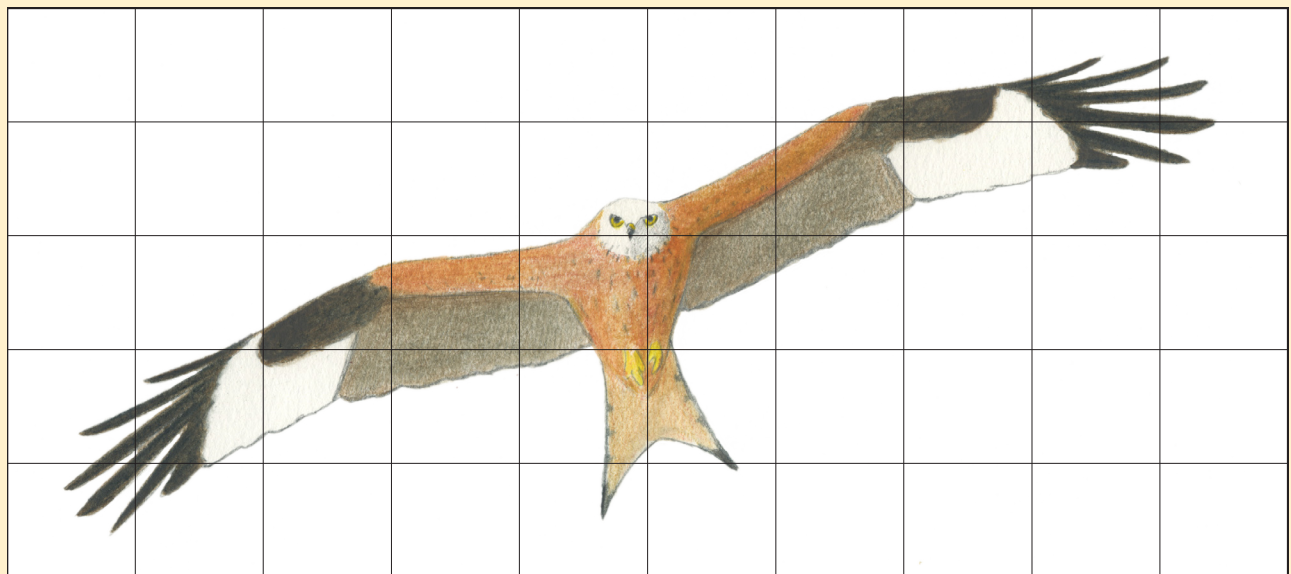
A quina altra illa de les Balears podem trobar milanes?

Quin és el color més característic de les milanes?

Com moren la majoria de les milanes?

4. Copia i dona color a la milana seguint les quadricules del dibuix.

Més informació sobre la milana a www.gobmallorca.com/milana

Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa

C/ Manuel Sanchis Guarner 10
07004 Palma
T. +34 971 496 060
conservacio@gobmallorca.com
www.gobmallorca.com